

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17739

Tarih : 04.05.2026

- 44210

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **04.05.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Türkiye'de yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı koşullarında, kamu idarelerinin taraf olduğu alacak ve tazminat dosyalarında ödemelerin gecikmesi veya mevcut kanuni faiz ve temerrüt faizi rejimi içinde alacağın reel değer kaybını telafi etmeyecek biçimde yapılması, yurttaşların mahkeme kararıyla kazandıkları tutarların fiilen aşınmasına yol açmaktadır. Bu durum, mahkeme kararlarının etkili icrası, mülkiyet hakkı, etkili başvuru hakkı ve hukuk devleti ilkesi bakımından doğrudan sonuç doğuran yapısal bir sorundur.

TÜİK'in Mart 2026 verilerine göre tüketici fiyat endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 30.87 artmıştır. Bu ekonomik tabloda, mahkeme kararıyla hüküm altına alınan para alacaklarının ve tazminatların ödeme anında reel değerini koruyamaması, yurttaş bakımından ciddi hak kayıpları doğurmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, 16/3/2022 tarihli ve B. No: 2019/22730 sayılı Volkan Kahırlı kararında, mahkeme kararıyla tespit edilen alacağın enflasyon karşısında yitirdiği değer karşılanmaması sorununu mülkiyet hakkı bağlamında değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, 8/7/2025 tarihli ve B. No: 2024/41763 sayılı Caner Şafak kararında ise özel hukuk kişileri arasındaki borç ilişkisinden doğan alacağın enflasyon karşısında değer kaybına uğramasından kaynaklanan zararın giderilmesi bakımından etkili bir hukuk yolunun bulunmadığını tespit etmiş; mülkiyet hakkıyla bağlantılı etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiş ve pilot karar usulünü uygulayarak durumun Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirilmesine hükmetmiştir.

Buna ek olarak Anayasa Mahkemesi, 22/7/2025 tarihli ve E.2024/24. K.2025/164 sayılı kararıyla 3095 sayılı Kanun'un 1'inci maddesini "sözleşmeden kaynaklanmayan borç ilişkileri" yönünden iptal etmiş; iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Bu karar, mevcut kanuni faiz rejiminin yüksek enflasyon koşullarında alacağın değerini korumakta yetersiz kaldığını ve yasama organı tarafından yeni bir düzenleme yapılması gerektiğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de Akkuş/Türkiye kararında, kamulaştırma bedeline ilişkin alacağın geç ödenmesi ve uygulanan kanuni faiz oranının yüksek enflasyon karşısında yetersiz kalması nedeniyle mülkiyet hakkı bakımından adil dengenin bozulduğunu değerlendirmiştir. AİHM'in Kat İnşaat Ticaret Kollektif Şirketi / İsmet Kamış ve Ortakları/Türkiye kararında ise alacağın geç ödenmesinden doğan zararın varlığı ileri sürüldüğünde, enflasyon oranı esas alınarak faiz ödenmesinin mağduriyeti giderebileceği kabul edilmiştir. Bu içtihatlar birlikte değerlendirildiğinde, mahkeme kararıyla tanınan bir para alacağının yalnızca nominal olarak ödenmesi yeterli değildir; ödeme anında alacağın reel değerinin de korunması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Mahkeme kararı veya ilam niteliğindeki belgeye dayalı ödeme yükümlülüklerinde, kararın kesinleşmesi, icra edilebilir hâle gelmesi veya ödeme yükümlülüğünün doğması ile fiili ödeme tarihi arasında geçen süreye ilişkin Bakanlığınızca veri tutulmakta mıdır; tutuluyorsa yıllar itibarıyla ortalama ödeme süresi kaç gündür?

2- 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 yılları itibarıyla mahkeme kararı veya ilam niteliğindeki belgeye dayalı ödemelerin kaç dosyada süresinde, kaç dosyada gecikmeli olarak yapıldığına ilişkin Bakanlığınızca veri tutulmakta mıdır; tutuluyorsa gecikmeli ödeme yapılan dosya sayısı ve toplam tutarı nedir?

3- Kamu idareleri tarafından gecikmeli yapılan mahkeme kararı kaynaklı ödemelerde, yurttaşın alacağının enflasyon karşısında uğradığı reel değer kaybının hesaplanmasına yönelik Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma, veri seti, rapor veya değerlendirme bulunmakta mıdır?

4- Anayasa Mahkemesinin 8/7/2025 tarihli ve B. No: 2024/41763 sayılı Caner Şafak pilot kararı ile 22/7/2025 tarihli ve E.2024/24. K.2025/164 sayılı iptal kararı sonrasında, yurttaşların alacaklarının enflasyon karşısında değer kaybına uğramasını önlemek amacıyla 3095 sayılı

Kanun'un yeniden düzenlenmesine ilişkin Bakanlığınızca yürütülen bir hazırlık, teknik çalışma veya kurumlar arası eşgüdüm süreci bulunmakta mıdır?

5- Mahkeme kararı veya ilam niteliğindeki belgeyle hüküm altına alınan para alacaklarında, yurttaşın ayrıca munzam zarar veya benzeri yeni bir dava açmasına gerek kalmadan, alacağın fiili ödeme tarihine kadar uğradığı reel değer kaybını giderecek bir "değer koruma farkı" mekanizması oluşturulması konusunda Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır?

6- Bakanlığınızın muhakemat hizmetleri kapsamında takip edilen dosyalarda, alacağın reel değer kaybı, munzam/aşkın zarar veya gecikmeli ödeme iddiasıyla açılan dava sayısına ilişkin veri tutulmakta mıdır: tutuluyorsa bu davaların 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 yılları itibarıyla sayısı ve yurttaşlar lehine hükmedilen toplam tutar ne kadardır?

7- Yeni bir yasal düzenleme yapılıncaya kadar, yurttaşların mahkeme kararıyla kazandıkları alacakların ödeme sürecinde erimesini, gecikmeli ödemeler nedeniyle hak kaybına uğramasını ve aynı hakkı almak için ikinci kez dava açmak zorunda bırakılmasını önlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından alınması planlanan somut idari, mali veya bütçesel tedbirler nelerdir?